

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Имајући у виду да је Закон о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 23/01, 20/09, 55/13 – Одлука УС и 106/16 – аутентично тумачење) донет још 1995. године, указала се потреба да се одређене одредбе, правни институти и рокови овог закона ускладе са бројним одлукама и ставовима, заузетим и поврђеним у досадашњој управној и судској пракси, тако што ће ова питања бити на прецизнији или ефикаснији начин одређена.

Припреми овог закона приступило се имајући у виду потребу да се на брз и ефикасан начин оконча поступак експропријације превасходно због хитности поступка, који се спроводи у јавном интересу. То је разлог због чега се дефинишу кратки рокови поступања управних органа, те се на прецизнији начин дефинишу поједини институти предвиђени овим законом, попут права бившег сопственика да поднесе предлог за експропријацију преосталог дела непокретности, или постављања привременог заступника потенцијалним наследницима, чиме би се допринело ефикасности поступка. Поред тога, предложеним изменама закона на прецизан начин дефинисани су корисници експропријације, као и њихова права и обавезе.

Осим тога, због све већег броја пројеката које Влада препознаје као пројекте од посебног значаја за Републику Србију, указала се потреба да се поступци експропријације који се воде у те сврхе регулишу на нешто другачији начин у смислу рокова за поступање управних органа, као и права и обавеза корисника експропријације.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона мења се одредба члана 1. Закона о експропријацији тако што се утврђује да су предмет експропријације непокретности у свим облицима права својине, а потом се додаје и став 2. којим се утврђује да су сви поступци који се воде у складу са овим законом хитни, имајући у виду да се покрећу и воде у јавном интересу.

Чланом 2. овог закона мења се члан 4. Закона о експропријацији којим се на прецизан начин утврђује ко може имати својство корисника експропријације, па је предвиђено да непокретности које су предмет експропријације могу прећи у својину јавних предузећа или друштва капитала, чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединице локалне самоуправе, под условом да

могу имати право својине на објекту ради чије изградње се врши експропријација тог земљишта.

Чланом 3. мења се члан 6. став 1. Закона о експропријацији, тако што се омогућава привремено заузимање земљишта, најдуже до три године, када исто земљиште служи одређеној потреби у вези са изградњом објеката и установљењем службености, а за коју изградњу, односно установљење је утврђен јавни интерес (ради смештаја радника, материјала, машина или извођења радова који су у функцији изградње објекта или установљења службености и сл.).

Чланом 4. мења се члан 8. став 1. Закона о експропријацији и исти се усклађује са изменама члана 4. истог закона на начин да се корисником експропријације означава само онај правни субјект који може стећи право својине на непокретности која је предмет експропријације. Поред тога, истим чланом додаје се нови став 3. којим се лица из члана 4. овог закона изједначавају у својим правима и обавезама, осим права на стицање својине у случају из става 2. тог члана када се експропријација врши у корист Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, а за потребе тих лица као управљача јавних добара.

Чланом 5. измењене су одредбе члана 19. Закона о експропријацији тако што је утврђена обавеза корисника експропријације да, пре рушења зграде, обезбеди закупцу стана у друштвеној или државној својини, односно јавној својини на неодређено време, односно носиоцу станарског права у експроприсаној стамбеној згради или стану као посебном делу зграде, коришћење другог одговарајућег стана у јавној својини са правима закупца на неодређено време.

Чланом 6. измењене су одредбе члана 20. Закона о експропријацији чиме су скраћени рокови за поступање органа у чијој је надлежности поступање по захтеву за утврђивање јавног интереса.

Чланом 7. измењене су одредбе члана 22. Закона о експропријацији тако што је за одлучивању о предлогу за дозволу вршења припремних радњи уведен рок од 15 дана од дана пријема комплетне документације.

Чланом 8. допуњује се члан 23. Закона о експропријацији додавањем новог става 2. којим се утврђује да рок за вршење припремних радњи почиње да тече следећег дана од дана уручења решења странкама у поступку.

Чланом 9. извршено је усклађивање Закона о експропријацији са Законом о државном правобранилаштву.

Чланом 10. мења се члан 27. тачка 1. тако што се уз предлог за експропријацију подноси извод из катастра непокретности који садржи податке о непокретности за коју се предлаже експропријација, који је прибављен путем Сервисне магистрале органа у складу са прописима који уређују електронску управу.

Чланом 11. мења се члан 29. Закона о експропријацији одређивањем краћих рокова за поступање органа управе у циљу бржег и ефикаснијег спровођења поступка експропријације.

Чланом 12. мења се члан 30. Закона о експропријацији додавањем новог става којим се омогућава општинском органу управе да донесе делимично решење у случају да о захтеву корисника експропријације и захтеву ранијег сопственика за експропријацију преосталог дела непокретности није могуће одлучити истовремено, а све у циљу бржег и ефикаснијег спровођења поступка експропријације.

Чланом 13. мења се члан 31. тачка 2. Закона о експропријацији тако што се непокретност која се експроприше назначује искључиво на основу података из катастра непокретности.

Чланом 14. мења се члан 32. Закона о експропријацији тако што је општинска управа, уместо до сада корисника експропријације, дужна да достави по службеној дужности предлог за експропријацију надлежном органу за послове државног премера и катастра, ради уписа забележбе покретања поступка експропријације.

Чланом 15. Нацрта закона допуњује се члан 33. Закона о експропријацији тако што корисник експропријације сноси трошкове поступка и када је усвојен захтев за експропријацијом преосталог дела непокретности.

Чланом 16. додаје се члан 41а којим се предвиђа да носилац права јавне својине има право на накнаду за експроприсану непокретност само ако је исту стекао теретним путем, имајући у виду да је и Законом о јавној својини и Законом о планирању и изградњи предвиђена могућност преноса права својине са једног на другог носиоца права јавне својине без накнаде.

Чланом 17. допуњује се члан 43. Закона о експропријацији додавањем става 2. којим је предвиђено да када је предмет експропријације земљиште на коме је изграђен објекат супротно закону за који није окончан поступак озакоњења, власник таквог објекта има право на накнаду за изграђени објекат у висини процењене грађевинске вредности тог објекта.

Чланом 18. допуњује се члан 56. став 2. тако што се корисник експропријације обавезује да поднесе писмену понуду о облику и висини накнаде и када се донесе делимично решење о експропријацији у случају из члана 30. став 4. закона.

Члановима 19. и 20. извршене су измене у чл. 58. и 61. у складу са Законом о уређењу судова.

Чланом 21. прецизира се члан 63. став 3. Закона о експропријацији тако што је предвиђено да се стварна права из става 1. истог члана бришу из катастра непокретности по предлогу корисника експропријације.

Чланом 22. мења се члан 64. ст. 1. и 3. Закона о експропријацији тако што се прецизира да надлежни орган који спроводи поступак експропријације по службеној дужности доставља правоснажно решење о експропријацији, односно извршне исправе о накнади надлежном органу за послове државног премера и катастра.

Чланом 23. измењен је члан 70. став 1. тако што се права на непокретности у државној или друштвеној својини, са или без уписаног права коришћења, могу решењем општинске управе одузети или ограничити по захтеву лица из члана 4. овог закона, ако то захтева јавни интерес (административни пренос).

Чланом 24. предвиђено је да ће се поступци експропријације започети у складу са Законом о експропријацији, а нису окончани до дана ступања на снагу овог закона, наставити по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 25. прописано је ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.